

DIP#1 @ Zomerfabriek

Donderdag 30 augustus 2018

Naam sessie

Participatie = Tweestrijd?!

Naam spreker(s)

Emma-Lee Amponsah (Black Speaks Back)

Waar ging het over?

Black speaks back werd opgericht in 2016 door Emma-Lee Amponsah en Heleen Debeuckelaere. Het is een grass-roots mediaplatform dat de diversiteit onder Afro-Europeanen (in het bijzonder Belgen en Nederlanders) wil tonen door Afro-Europeanen zelf aan het woord te laten over thema's als representatie en racisme.

BSB is gestart met heel beperkte budgetten en kreeg al snel veel volgers op hun YouTube kanaal. Gaandeweg zijn ze gaan samenwerken met instituten en kregen zo meer financiële steun. Ze maakten ondermeer de film EUphoria in het kader van het festival Next Generation, Please! van BOZAR. Dergelijke samenwerkingen zijn enerzijds heel positief en vruchtbaar, maar brengen ook negatieve ervaringen en afhankelijkheid mee. Hoe kan je samenwerken met grote instituten zonder je onafhankelijkheid te verliezen? En hoe beïnvloeden deze samenwerkingen je verhouding tot andere gelijkaardige grassroots organisaties? BSB stelt vast dat er heel veel gelijkaardige organisaties rond racisme en dekolonisering werken. Die staan redelijk los van elkaar en stappen sneller naar grote instituten voor samenwerking dan naar elkaar, omdat ze elkaar ook niet zoveel te bieden

hebben (denken ze). Maar dat zorgt voor versnippering en een soort 'verdeel en heers' politiek. Al die moeilijkheden samen maken dat je als kleine beginnende speler die werkt rond een gevoelig thema bijna geen kant meer op kan.

Wat blijft hangen?

- Nog te veel grote huizen beseffen te weinig in welke machtspositie ze zitten of willen hun beslissingsmacht niet delen. Ze hebben een negatief imago bij veel mensen met kleur en kleinere organisaties waardoor het moeilijk is voor zij die wel kansen creëren omdat ze weten dat ze mensen in een onveilige setting brengen. Grote instituten zijn vijandige settings voor mensen met kleur.
- Participatie is nog vaak schone schijn. Stadsdiensten merken dat kleine bottom-up organisaties door grote huizen worden ingeschakeld in hun dossiers om het thema diversiteit op te fleuren. Maar twee/drie jaar later voelen die organisaties zich leeggezogen.
- Algemene vaststelling dat het geld heel moeilijk doorsluist naar de kleinere organisaties of de plekken waar diversiteit zit. Terwijl dit in de beleidskaders en subsidiereglementen wel als belangrijke thema's of criteria gezien wordt.
- Onmacht bij commissieleden die werk willen maken van diversiteit: je ziet dat organisaties inzetten op diversiteit in hun subsidiedossiers maar als ze minder middelen krijgen, schrappen ze vaak net dat luik. Wat kan je daaraan doen als commissielid?
- Belangrijk om misbruik van macht en onevenwichtige samenwerkingen aan te kaarten en bespreekbaar te maken, zowel door mensen vanuit de gevestigde orde als door mensen die aan de deur staan te kloppen.
- Meer projectmiddelen nodig om geld te herverdelen en subsidiereglementen voortdurend bijschaven. Grote probleem dat instituten zoveel geld opslokken.
- There is no such thing as a safe space. Outside is war. Je hebt geen keuze, je moet vechten. Je moet het zelf doen en jezelf keihard bewijzen.
- Als je mensen (met kleur) vraagt voor je bestuursorgaan moet je transparant zijn naar hen over de kern van je werking en hen laten bijdragen in de verandering van de werk. Weg met de opsmuk!
- Globe Aroma in Brussel heeft van in het begin met grote huizen gewerkt. Zij hebben ons van in het begin veel vrijheid gegeven. Maar voor de nieuwkomers-artiesten waarmee zij werken is dat veel moeilijker. Ze hebben lang gedacht dat ze de nieuwkomers-kunstenaars op de grote podia moesten krijgen, maar vragen zich nu af of ze niet naar alternatieve presentatieplekken moeten gaan zoeken. De denkwijze omkeren.
- Globe Aroma werkt ook samen met Kaaitheater. Zij doen voor hen het personeelsbeleid en de boekhouding. En Globe Aroma trekt de nodige nieuwe netwerken binnen. Zo'n goeie samenwerking vraagt tijd en diplomatie en soms water bij de wijn. In het begin misschien soms meer van de kleine partner dan van de grote.
- Federatie Marokkaanse Verenigingen: wij hebben toegang tot een heel grote doelgroep. Wij worden meestal pas in een heel late fase betrokken bij een project, eigenlijk om gewoon toegang te krijgen tot die doelgroep.

- Grote instituten nemen thema's zoals dekolonisering over en hebben geld om grote internationale namen te boeken. De kleine organisaties hebben daar dan vaak geen rol meer in, tot het moment dat die instituten dan een divers publiek zoeken.
- Samenwerking tussen instituten en grassroots organisaties heeft invloed op de relatie tussen al die kleine organisaties onderling. Verdeel en heers. Daardoor gaan die kleine organisaties elkaar niet opzoeken.
- Elke speler op het veld, hoe klein ook, heeft de macht om iets kleins teweeg te brengen.
- Belangrijk in elke samenwerking: Wat is de authenticiteit van het partnerschap? Wat is de win-win? Dat moet meer zijn dan 'ik wil middelen' of 'ik wil kleur'. Het project moet gewoon juist zitten. Wie zijn de juiste partners om mijn verhaal aan kwijt te kunnen? Activisme is misschien niet altijd de juiste insteek voor een authentiek partnerschap.
- De vraag van een kleinere speler kan in het begin heel klein of pragmatisch zijn. Maar als het contact is gelegd, kan je bij de uitwerking van een project hen wel als partner van in het begin betrekken.
- Ik zie heel veel mensen met ideeën langskomen. Een aantal dingen die voor ons evident zijn, zijn voor mensen die opstarten vanuit een idee (en geen structuur) helemaal niet evident. Je moet als instituut ook actief je deur openzetten. Mensen zijn verrast als ze mogen langskomen met hun idee. Grote instituten stralen uit dat ze niet toegankelijk zijn, burchten zijn.

Laatste woord van Emma-Lee: "Vanuit BSB vind ik het heel belangrijk dat kleine organisaties hun krachten bundelen en zich uitspreken tegen instituten die hen exploiteren. Maar het is niet of-of. Het is en-en. BSB wil blijven samenwerken met instituten maar het verkregen geld wel doorsluizen naar andere kleine organisaties. Ze willen in de toekomst meer fungeren als productiehuis om ook voor andere gelijkaardige organisaties een breekijzer te kunnen zijn en bvb subsidies aan te vragen. Voor die organisaties die niet weten waar te beginnen, willen wij ook iets betekenen. Centrale vraag voor iedereen zou moeten zijn: Wat is mijn positie? Waar kan ik iets betekenen?"